DRŽAVNI ZBOR
P R E J E T O 27.10.2017, 020-07/17-1046/3, 501-01/17-0036/3

Datum podpisa: 18:13, 26.10.2017
Referenčna številka: 001-192/2017/2

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE
DIREKTORAT ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO

Štefanova ulica 5, 1000 Ljubljana

T: 01 478 6900
F: 01 251 77 55
E: gp.mz@gov.si
www.mz.gov.si

Državni zbor RS
dr. Milan Brglez, predsednik
Šubičeva ulica 4
1000 Ljubljana

Številka: 001-192/2017/2
Datum: 20. 10. 2017

Zadeva: Odgovor na pisno poslansko vprašanje poslanke Nade Brinovšek v zvezi z urejenostjo področja klinične psihologije
Zveza: Vaš dopis, št. 020-07/17-1046/2 z dne 28. 9. 2017

Spoštovani,

poslanka Nada Brinovšek je na ministrico za zdravje naslovila pisno poslansko vprašanje v zvezi z urejenostjo področja klinične psihologije. V poslanskem vprašanju poslanka Nada Brinovšek poudarja, da je iz prejetih odgovorov na temo urejenosti področja klinične psihologije in načrtih za njen nadaljnji razvoj mogoče razbrati, da na Ministrstvu za zdravje (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) ugotavljamo, da sta način financiranja in odobravanja specializacij potrebna prenove, saj število specialistov klinične psihologije ne more biti v rokah posameznih zdravstvenih zavodov, temveč mora država skrbeti in načrtovati kadrovsko politiko ter da obstoječi sistem onemogoča vzpostavitev mreže specialistov klinične psihologije in na ta način prispeva k neenakomerni razporeditvi dostopnosti do pomoči specialista klinične psihologije v državi.

V povezavi s tem je ministrici za zdravje zastavila naslednja vprašanja:
»- Na kakšen način bo v prenovljeni zakonodaji urejeno načrtovanje, organiziranje, izvajanje in nadzor specializacij klinične psihologije?
- Iz katerega vira oziroma na kakšen način bodo financirane?
- Katerim standardom nameravate slediti pri načrtovanju specializacij iz klinične psihologije?
- V resoluciji 6.3.2. so med nosilci, ki bodo pripravili načrt upravljanja s kadrovskimi viri, tudi strokovna združenja z javnimi pooblastili. Ali bo pri oblikovanju vsebin, ki zadevajo področja klinične psihologije, sodelovala tudi Zbornica kliničnih psihologov?
- V resoluciji je poklic klinični psiholog omenjen med zdravstvenimi sodelavci. Po veljavnem Seznamu poklicev v zdravstveni dejavnosti pa je klinični psiholog zdravstveni delavec. Je to zgolj napaka ali pa nameravate status kliničnih psihologov spremeniti?
- Ob sistemizaciji dejavnosti mentalnih higienskih dispanzerjev leta 2013 je ZZZS kot nosilca dejavnosti v dejavnosti centrov za duševno zdravje na primarni ravni opredelil univerzitetnega diplomiranega psihologa, kljub temu, da povečini bolniki, napoteni k psihologom na primami ravni, potrebujejo specialistično, torej diagnostično in kurativno obravnavo, ki jo lahko izvaja le specialist klinične psihologije. Kot izhaja iz vašega odgovora z dne 7. 12. 2016 se tega

problema zavedate, toda ali tudi načrtujete dejavnosti, s katerimi bi se lotili reševanja tega problema z ZZZS?«.

V nadaljevanju vam posredujemo naša pojasnila.

Na ministrstvu se bomo prenove zakonodaje na področju poklicev v zdravstveni dejavnosti lotili sistematično in celostno, in ne zgolj za področje posameznih poklicev, saj to lahko privede do parcialnih rešitev. Področje specializacij, kakor smo že navedli, v veljavnem Zakonu o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF in 14/13) je potrebno prenove, vendar ne zgolj za specializacijo iz klinične psihologije. Namreč po istem načinu, kot ga določa Zakon o zdravstveni dejavnosti, se odobrava specializacija iz klinične logopedije, medicinske biokemije, klinične laboratorijske genetike. Zaradi potreb in razvoja medicine pa bo v prihodnosti lahko prišlo do novih specializacij, zato je potrebna sistemska ureditev. Na ministrstvu smo zadevo že pripravili v osnutku Zakona o zdravstvenih delavcih, v katerem smo predvideli načrtovanje, organiziranje in izvajanje specializacij, na način, kot ga določa Zakon o zdravniški službi za zdravnike. Torej bi se specializacije odobravale na podlagi javnega razpisa, ki bi se objavil letno upoštevajoč potrebe prebivalstva, mrežo javne zdravstvene službe, podatke izvajalcev zdravstvene dejavnosti, upokojitve, itd. Na enak način bi se uredilo tudi financiranje specializacij. Nadzor nad specializacijami bi bil v pristojnosti zbornic z javnimi pooblastili oziroma ministrstva, v primeru, da za posamezno poklicno skupino ne bi bilo zbornice, ki bi ji bilo podeljeno javno pooblastilo. Z aktivnostmi glede Zakona o zdravstvenih delavcih oziroma predloga nove sistemske ureditve bomo nadaljevali v prihajajočem letu.
V zadnjih letih se je pomembno izboljšalo sodelovanje med Zbornico kliničnih psihologov Slovenije in ministrstvom pri spreminjanju podzakonskih aktov, vezanih na psihologijo oziroma klinično psihologijo (Program specializacije iz klinične psihologije, Program pripravništva za psihologe v zdravstvu) in pri izvajanju specializacije ter specialističnih izpitov. V obdobju od nastanka poklica specialista klinične psihologije je bil večkrat in v skladu s strokovnimi smernicami prenovljen program specializacije iz klinične psihologije. Z zadnjo spremembo programa specializacije se sestava izpitne komisije iz Katedre za psihiatrijo prenaša na Zbornico kliničnih psihologov Slovenije, tako da le-ta predlaga ministrstvu člane za specialistične izpite. S tem je klinično-psihološka stroka v Sloveniji pomembno pridobila na avtonomiji.
Ne glede na to, da Zbornica kliničnih psihologov Slovenije nima javnih pooblastil, bo ministrstvo tako kot v zadnjih letih produktivno sodelovanje z Zbornico kliničnih psihologov Slovenije krepilo tudi v bodoče.

Specialist klinične psihologije je uvrščen v seznam poklicev, kot navajate tudi sami, med zdravstvene delavce in ne med zdravstvene sodelavce, kot je pomotoma navedeno v Resoluciji o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016–2025 »Skupaj za družbo zdravja« (Uradni list RS, št. 25/16; v nadaljnjem besedilu: ReNPZV16–25). Namreč Zakon o zdravstveni dejavnosti v 62. členu določa, da zdravstveno dejavnost lahko opravljajo zdravstveni delavci, ki imajo ustrezno strokovno izobrazbo, so strokovno usposobljeni za samostojno opravljanje dela v svojem poklicu in izpolnjujejo druge pogoje (kvalifikacija), določene s tem zakonom in z drugimi predpisi. Določene strokovne naloge s področja zdravstvenega varstva opravljajo tudi zdravstveni sodelavci z ustrezno strokovno izobrazbo nezdravstvene smeri.
Glede na to, da oseba pridobi kvalifikacijo za poklic specialist klinične psihologije po opravljeni specializaciji s področja zdravstva in glede na to, da specialisti klinične psihologije opravljajo zdravstvene naloge oziroma zdravstveno dejavnost, je uvrstitev specialista klinične psihologije pod zdravstvene delavce po oceni ministrstva pravilna.

Glede nosilcev dejavnosti v dispanzerjih za mentalno zdravje (t.i. Centri za duševno zdravje), pa vam pojasnjujemo, da je bil psiholog v zdravstveni dejavnosti naveden kot nosilec dejavnosti iz razloga pomanjkanja specialistov klinične psihologije. Da je ta standard potrebno spremeniti se zavedamo tudi na ministrstvu, zato je eden izmed ukrepov, ki bo posebej izpostavljen v predlogu strategije o osnovni zdravstveni dejavnosti in predlogu resolucije o nacionalnem programu duševnega zdravja tudi dopolnitev in nadgraditev obstoječih dispanzerjev v mrežo Centrov za duševno zdravje. Ocenjujemo, da bomo s spremembo zakonodaje, ki se načrtuje za prihodnje leto, omogočili večje število specialistov klinične psihologije, in s tem nadgradili obstoječe dispanzerje z dodatnimi oziroma novimi nosilci.

Kot navedeno se na ministrstvu zavedamo pomanjkljivosti trenutne ureditve, zato podpiramo program Slovenskega združenja za preprečevanje samomora, Centra za psihološko svetovanje Posvet z naslovom »Svetovanje posameznikom, parom in družinam v duševni stiski«, (www.posvet.org). Program zaradi njegove kvalitete in pristopa podpiramo kontinuirano od leta 2009. Program nudi brezplačno pomoč odraslim in mladostnikom v trenutkih hude stiske, ko je ta še obvladljiva in ne sodi v okvir zdravstvenega sistema. Poteka že vrsto let v številnih regijah Slovenije v okviru desetih svetovalnic in iz leta v leto spremljamo povečanje števila uporabnikov. S strani ministrstva bo program sofinanciran tudi v obdobju do konca 2019.

Milojka Kolar Celarc
ministrica

Vročiti:

- Državni zbor RS, gp@dz-rs.si – po e-pošti